

Delatnosti koje su oslobođene obaveznog evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja, prema Uredbi koja je u primeni od 1. januara 2022.g. i delatnosti koje od tada, gube to pravo

Na osnovu člana 4. stav 3. Zakona o fiskalizaciji („Službeni glasnik RS”, br. 153/20) Vlada Republike Srbije je donela UREDBU o određivanju delatnosti kod čijeg obavljanja ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja (u daljem tekstu Uredba).

Uredba je objavljena u Službenom glasniku RS broj 32 od 02.04.2021.g.

U skladu sa Uredbom, delatnostima, za koje ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo i primljenih avansa za promet na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja, smatraju se delatnosti:

- 1) prodaje sopstvenih poljoprivrednih proizvoda na pijačnim tezgama i sličnim objektima i drugim mestima u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuju male količine primarnih proizvoda životinjskog porekla, odnosno hrane biljnog porekla koje služe za snabdevanje potrošača, kao i drugim mestima u skladu sa zakonom kojim se uređuje trgovina od strane fizičkog lica – obveznika fiskalizacije koji je obveznik poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, a koje nije preduzetnik – obveznik fiskalizacije;
- 2) koje obavljaju obveznici fiskalizacije a koji naknadu za prodata dobra, odnosno pružene usluge fizičkim licima naplaćuju ispostavljanjem računa o obračunu potrošnje preko mernih instrumenata (grejanje, gas, telefon, električna energija, voda i dr.).

U skladu sa članom 3 Uredbe, delatnostima, za koje ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo i primljenih avansa za promet na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja, smatraju se delatnosti iz sledećih oblasti, grana i grupa klasifikacije delatnosti iz Zakona o klasifikaciji delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 104/09) i Uredbe o Klasifikaciji delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 54/10), i to sledeće grane odnosno grupe delatnosti:

- 49.31 Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika;
- 49.32 Taksi prevoz;
- 52.21 Uslužne delatnosti u kopnenom saobraćaju;
- 53.10 Poštanske aktivnosti javnog servisa;
- 61 Telekomunikacije;

- 64 Finansijske usluge, osim osiguranja i penzijskih fondova;
 - 65 Osiguranje, reosiguranje i penzijski fondovi, osim obaveznog socijalnog osiguranja;
 - 66 Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju;
 - 69.10 Pravni poslovi izuzev aktivnosti javnih beležnika i izvršitelja;
 - 75.00 Veterinarske delatnosti – Primarna terenska zdravstvena zaštita životinja, poslovi iz Programa mera zdravstvene zaštite životinja, poslovi dezinfekcije i deratizacije u objektima u kojima se drže i uzgajaju životinje i aktivnosti na sprečavanju pojavljivanja, širenja i suzbijanja zaraznih bolesti životinja;
-
- 84.30 Obavezno socijalno osiguranje;
 - 85 Obrazovanje, osim delatnosti iz grane 85.5 – Ostalo obrazovanje;
 - 86 Zdravstvene delatnosti – zdravstvene usluge koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
-
- 87 Socijalna zaštita sa smeštajem;
 - 88 Socijalna zaštita bez smeštaja;
 - 94.91 Delatnost verskih organizacija.

Pored navedenih delatnosti, takođe delatnostima za koje ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo i primljenih avansa za promet na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja smatraju se i:

- delatnosti iz Zakona o komunalnim delatnostima („Službeni glasnik RS”, br. 88/11, 104/16 i 95/18), osim upravljanja grobljima i sahranjivanje; pogrebne delatnosti i pružanja usluga na pijacama: izdavanje u zakup objekata, tezgi i prostora na njima;
- poslovi iz Pravilnika o određivanju poslova koji se smatraju starim i umetničkim zanatima, odnosno poslovima domaće radinosti, načinu sertifikovanja istih i vođenju posebne evidencije izdatih sertifikata („Službeni glasnik RS”, broj 56/12), osim kamenorezačkog zanata iz člana 2. stav 2. tačka 26) tog pravilnika:
- pojedine delatnosti u okviru sledećih grupa, i to:
 - 47.99 Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, tezgi i pijaca – prodaja preko putujućih prodavaca – ulična prodaja sladoleda, lozova, kokica i štampe – kolporteri;
 - 96.09 Ostale nepomenute lične uslužne delatnosti – aktivnost čistača cipela, nosača, lica za naplatu parkiranja automobila.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” odnosno stupa na snagu od 9. aprila 2021.g, a primenjuje se od 1. januara 2022. godine.

- **Delatnosti za koje se od 1. januara 2022.g. ukida oslobođenje, evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja-fiskalne kase, u skladu sa NOVOM Uredbom**

Klasifikacijom delatnosti je navedeno šta svaka od šifri delatnosti obuhvata, odnosno koji poslovi spadaju u obavljanje te delatnosti. Podsećamo da je Klasifikacija delatnosti sastavni je deo **Uredbe o klasifikaciji delatnosti** (“Sl. glasnik RS”, broj 54/10).

Usvajanjem NOVE Uredbe, koja će biti u primeni od 1. janura 2022.g. mnoge delatnosti (*koje su oslobođene u skladu sa važećom uredbom koja je u primeni do 31. decembra 2021.g.*) neće biti oslobođene od obaveze evidentiranja prometa na malo preko fiskalne kase.

U nastavku prikaz vrsta delatnosti za koje od 1. januara 2022.g. postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko fiskalne kase a koje tu obavezu nemaju po Uredbi koja se primenjuje do 31. decembra 2021.g.

- 1) **Internet prodaja, ako je pretežna delatnost, odgovara šifri delatnosti 47.91 - Trgovina na malo posredstvom pošte ili preko interneta.**

U skladu sa NOVOM Uredbom, za prodaju na malo, putem internet prodavnice, postoji obaveza evidentiranja prometa preko fiskalne kase i izdavanja fiskalnog računa, jer **šifra delatnosti 47.91-Trgovina na malo posredstvom pošte ili preko internet**, nije izuzeta od obaveze vođenja prometa preko fiskalne kase i izdavanja računa.

U nastavku, podsećamo koji su uslovi za vršenje prometa na malo posredstvom pošte ili preko internet.

Pravno lice ili preduzetnik može se baviti i svim drugim sporednim delatnostima za koje nije propisana posebna dozvola, odnosno može obavljati i druge poslove bez obzira ako nije registrovalo šifru, za tu delatnost.

To u poslovnoj praksi podrazumeva:

- a) ako u vršenju registrovane delatnosti, najviše prihoda nastaje u okviru prometa preko interneta, onda ova šifra delatnosti mora biti pretežna, ali se može obveznik može baviti i drugim poslovima ili
- b) ako u vršenju registrovane delatnosti, prodaje preko internet je sporedna delatnost koju obavlja pravno lice odnosno preduzetnik, ili će obavljati u budućnosti, onad se može nesmetano baviti ovim poslom, pored osnovne delatnosti.

U navedenom slučaju pod b), pravno lice odnosno preduzetnik, nije u obavezi da šifru delatnosti **47.91 - Trgovina na malo posredstvom pošte ili preko internet**, upiše kod registracije u APR-u, niti ona mora biti navedena u osnivačkom aktu.

Dakle u APR u se upisuje navedena šifra samo ako je pretežna delatnost.

Dakle za prodaju na malo putem internet prodavnice, u okviru delatnosti pod šifrom 47.91- Trgovina na malo posredstvom pošte i internet, postoji obaveza evidentiranja prometa preko fiskalne kase i izdavanja fiskalnog računa.

Račun koji prati robu, u prodaji putem internet prodavnice kao i promet usluga koje se prodaju putem interneta, treba da sadrži sve elemente, propisane u skladu sa članom 42. Zakona o PDV (za obveznike PDV), kao i sve navedene podatke iz člana 29. Zakona o trgovini (“Sl.gl.RS”,br.52/19).

Kada se radi o sredstvima naplate u gotovini za robu ili uslugu, prodatu preko interneta, nema obaveze naplaćenu gotovinu evidentirati preko blagajne.

- 2) **Ostale delatnosti koje moraju da evidentiraju promete na malo preko fiskalne kase u skladu sa NOVOM Uredbom koja je u primeni od 1.janura 2022. (a koje su oslobođene te obavezo do 31. decembra 2021.g.) jesu:**

Šifra Opis delatnosti

49.10	Železnički prevoz putnika, daljinski i regionalni;
49.20	Železnički prevoz tereta;
49.39	Ostali prevoz putnika u kopnenom saobraćaju;
49.41	Drumski prevoz tereta;
49.42	Usluge preseljenja;
50.30	Prevoz putnika unutrašnjim plovnim putevima;
50.40	Prevoz tereta unutrašnjim plovnim putevima;
51.10	Vazdušni prevoz putnika;
51.21	Vazdušni prevoz tereta;
55.90	Ostali smeštaj - studentski i đački domovi;
59.14	Delatnost prikazivanja kinematografskih dela;
81.21	Usluge redovnog čišćenja zgrada;
81.22	Usluge ostalog čišćenja zgrada i opreme;
81.29	Usluge ostalog čišćenja;
90	Stvaralačke, umetničke i zabavne delatnosti;

91	Delatnost biblioteka, arhiva, muzeja, galerija i zbirki i ostale kulturne delatnosti;
92	Kockanje i klađenje;
93	Sportske, zabavne i rekreativne delatnosti;
95.23	Popravka obuće i predmeta od kože;
95.25	Popravka satova i nakita;

- 3) **Delatnosti, za koje se plaća porez na paušalno utvrđen prihod i koje u skladu sa NOVOM Uredbom, koja je u primeni od 1. januara 2022.g., imaju obavezu da evidentiraju promet preko fiskalne kase, (a oslobođene su od te obaveze do 31.decembra 2021.g.) jesu:**

Šifra Opis delatnosti

33.11	Popravka metalnih proizvoda;
33.12	Popravka mašina;
33.13	Popravka elektronske i optičke opreme;
33.14	Popravka električne opreme;
33.15	Popravka i održavanje brodova i čamaca;
33.17	Popravka i održavanje druge transportne opreme;
33.19	Popravka ostale opreme;
43.11	Rušenje objekata;
43.12	Priprema gradilišta;
43.13	Ispitivanje terena bušenjem i sondiranjem;
43.21	Postavljanje električnih instalacija;
43.22	Postavljanje vodovodnih, kanalizacionih, grejnih i klimatizacionih sistema;
43.29	Ostali instalacioni radovi u građevinarstvu;
43.31	Malterisanje;
43.32	Ugradnja stolarije;
43.33	Postavljanje podnih i zidnih obloga;
43.34	Bojenje i zastakljivanje;
43.39	Ostali završni radovi;
43.91	Krovni radovi;

43.99	Ostali nepomenuti specifični građevinski radovi;
45.20	Održavanje i popravka motornih vozila;
74.20	Fotografske usluge;
81.10	Usluge održavanja objekata;
81.30	Usluge uređenja i održavanja okoline;
95.11	Popravka računara i periferne opreme;
95.12	Popravka komunikacione opreme;
95.21	Popravka elektronskih aparata za široku upotrebu;
95.22	Popravka aparata za domaćinstvo i kućne i baštenske opreme;
95.24	Održavanje i popravka nameštaja;
95.29	Popravka ostalih ličnih predmeta i predmeta za domaćinstvo;
96.01	Pranje i hemijsko čišćenje tekstilnih i krznenih proizvoda;
96.02	Delatnost frizerskih i kozmetičkih salona;
96.03	Pogrebne i druge usluge

Podsećamo, na osnovu svega navedenog, da za promet pravnih usluga pod **šifrom 69.10 –Pravni poslovi (osim usluga koje vrše javni beležnici i izvršitelji)** je ostalo u Uredbi, pravo na oslobođenje, da se ti prometi fizičkim licima ne evidentiraju preko fiskalne kase. To su advokatske usluge i druge pravne usluge.

Zaključak:

- **Nova Uredba koju je donela Vlada Srbije i koja se primenjuje od 1. janura 2022.g. podrazumeva mnogo veći broj delatnosti koje vrše promet na malo, koje će imati obavezu da promet evidentiraju preko fiskalne kase i izdaju fiskalne račune.**
- **Obveznici koji nisu oslobođeni u skladu sa NOVOM Uredbom, dužni su da evidentiraju promet na malo preko fiskalne kase, odnosno evidentiraju promet koji vrše fizičkim licima, potrošačima.**
- **Opravдано se postavlja pitanje, koje poreske efekte će proizvesti Uredba od 1.janura 2022.g. kod obveznika koji imaju manje promete i porez plaćaju na paušalno utvrđen prihod, ako nisu blizu limita od 6.000.000 dinara kada bi morali da pređu na vodenje poslovnih knjiga.**
- **Postavlja se pitanje, zašto su izuzeti iz obaveze evidentiranja prometa na malo obveznici koji imaju velike promete, blizu 8.000.000 dinara i koji u praksi, mogu da prestanu izdavati račune kada stignu do limita za ulazak u PDV po sili zakona, a uplate nastavljaju da evidentiraju na primljenim avansima (primer advokatske i slične delatnosti).**

- Pored ogromnih dodatnih ulaganja za nabavku elektronskih fiskalnih uređaja - fiskalnih kasa, postavljaju se pitanja opravdanosti donošenja ovakve Uredbe i da li će doprineti pozitivnim efektima u povećanoj naplati poreza i suzbijanju sivog tržišta? Da li se vrši adekvatan Carinski postupak kod uvoza svih dobara koja se uvoze i stavlju u promet na malo u Srbiji? Da li će se suzbiti sivo tržište ovom Uredbom, ako postoji mogućnost plasmana na sivo tržište, proizvedenih gotovih proizvoda, koji se proizvode u Srbiji? Da li je Uredba pravična ako nisu obuhvaćene mnoge delatnosti koje imaju ogromne prihode?

mr Snežana Mitrović